

EKSKLUZIVNO

**FREDERICA
MOGHERINI,
POTPREDSJEDNICA
EUROPSKE KOMISIJE**

Šefica
diplomacije
EU govori za
Globus iza kulisa
Bruxelleske
konferencije
o BiH



Vrijeme je da Bosna iz Daytona krene prema Bruxellesu

“Ne treba povlačiti nove linije podjela u Europi na temelju etničke pripadnosti, nacionalnosti ili vjere. Povijest BiH govori nam koliko to može biti opasno. Naša europska kultura temelji se na otvorenosti, a ne na segregaciji”

Rado sam prihvatio poziv svog prijatelja Andreja Plenkovića i drugih zastupnika Europskog parlamenta iz Hrvatske koji su organizirali

na visokoj razini konferenciju o budućnosti Bosne i Hercegovine, dvadeset godina poslije Daytonu. U potpunosti sam inače posvećen pomoći BiH – rekao je za Globus Johannes Hahn, europski povjerenik za politiku prema susjedima i proširenje, neposredno pošto je u Bruxellesu završila konferencija o BiH koja je okupila kremu europskih političara.

Ali, idila oko europske perspektive BiH trajala je vrlo kratko. Još se dvojica članova Predsjedništva BiH Dragan Čović i Bakir Izetbegović nisu vratila iz sjedišta Europskog parlamenta u Sarajevo već je Milorad Dodik, prvi čovjek Republike Srpske, najavio prekid veza s institucijama BiH. Zato je možda bilo preambiciozno ono što su nam potvrdili u Bruxellesu i Hahn i potpredsjednica Europske komisije Federica Mogherini da je vrijeme da Bosna iz daytonske krene prema bruxelleskoj perspektivi.

“Kao i gospođa Federica Mogherini tako i ja želim prije svega pomoći ovoj zemlji u ispunjavanju preduvjeta da bi bili spremni za iduću fazu svog europskog integracijskog procesa”, kazao nam je Hahn. Na naše izravno pitanje je li BiH visoko na listi prioriteta Europske unije u sljedećem periodu, Hahn je potvrdno odgovorio reporteru Globusa, uz naglasak da će se o BiH u periodu koji slijedi razgovarati u mnogim institucijama EU.

SPAJANJE NESPOJIVOG “Konferencija koju su organizirali hrvatski europarlamentarci bila je sjajan uvod za prvi sastanak Vijeća za stabilizaciju i pridruživanje između BiH i EU.”

Bruxelleski skup o BiH u organizaciji Hrvata ipak je važan iz više razloga. Prije svega, spojilo se nespojivo, da hrvatski zastupnici iz tri politička bloka organiziraju tako značajan skup, a da nitko ne grabi uspjeh za sebe. Gotovo da se ne pamti da je toliko jaka europska reprezentacija došla na jedan bruxelleski skup u organizaciji hrvatskih zastupnika, što je još jedna potvrda da je izabran dobar tajming i prava tema.

To je bila i opomena hrvatskoj službenoj politici koja nije našla za zgodno da organizira takav skup, a trebali su. Pogotovo u vrijeme kad svi preispituju budućnost BiH,

U BRUXELLESU 14. PROSINCA

“Ako pogledamo unatrag, vidimo da se mnogo toga promijenilo, nabolje. Dvadeset godina poslije Daytonu moramo gledati prema naprijed”, rekla je Mogherini

“KONFERENCIJA KOJU SU ORGANIZIRALI HRVATSKI EUROPARLAMENTARCI BILA JE SJAJAN UVOD ZA PRVI SASTANAK VIJEĆA ZA STABILIZACIJU I PRIDRUŽIVANJE IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I EUROPSKE UNIJE”, REKAO JE ZA GLOBUS JOHANNES HAHN

ali i zbog problematičnog odnosa prema Hrvatima u toj državi. I na kraju, nimalo nevažno, Europa uz asistenciju SAD-a grčevito kupuje vrijeme kako bi pronašla novi model, jer je daytonski istrošen, o čemu su govorili gotovo svi sudionici skupa u Europarlamentu. Zato je svaka inicijativa više nego dobrodošla.

Ideju za skup hrvatski europarlamentarci iz redova desne koalicije iznijeli su Dragana Čoviću za vrijeme kongresa Europske pučke stranke u Madridu. Predloženo mu je da zainteresira dvojicu svojih kolega iz Predsjedništva, što je on i učinio. Poziv je bio upućen i Amerikancima, jer svi dobro znaju da bez aktivne uloge Washingtona nema neke jasne vizije budućnosti BiH. Tako je američki predstavnik na skupu u Bruxellesu Brian Hoyt Yee kazao da se ne treba ustručavati od rasprava o daljnjoj ustavnoj reformi u BiH. A dva dana prije skupa u Bruxellesu su bili i banjalučki biskup Franjo Komarica i nadbiskup vrhbosanski kardinal Vinko Puljić, obojica snažno angažirani da se stvore uvjeti za povratak Hrvata u Republiku Srpsku.

Petero hrvatskih europarlamentaraca, Andrej Plenković, Tonino Picula, Jozo Radoš, Dubravka Šuica i Davor Ivo Stier, vrlo se brzo složilo u svemu potrebnom da se takav skup uopće priredi. Rumunji Cristian

Preda, izvijestitelj Parlamenta za BiH, bio je šesti član organizacijskog odbora, a jedan od motiva zašto su baš Hrvati krenuli s takvom inicijativom je sigurno da se ponovno na dnevni red stavi vruća tema ravnopravnosti sva tri naroda u BiH.

“Često brojniji preglasavaju manje brojne”, naglasio je Čović.

OPASNOST “Ako pogledamo unatrag, vidimo da se mnogo toga promijenilo, nabolje. Dvadeset godina poslije Daytonu moramo gledati prema naprijed. A gledati naprijed znači pogledati zajedničku budućnost unutar Europske unije, put od Daytonu do Bruxellesu”, tvrdi Federica Mogherini, šefica diplomacije EU, koja je najavila i skorašnji posjet Sarajevu.

Da sporazum iz Daytonu koji je zaustavio najkrvaviji rat u srcu Europe više nije čarobna formula kako držati tri naroda u BiH na okupu, posve je jasno. Iz Banje Luke stalno mašu prijedlogom o referendumu za odcjepljenje, Hrvati su na papiru ravnopravni, ali ih se najčešće preglasa, a Sarajevo je sve manje multikulturalni grad. Svi su i u Bruxellesu svjesni da prijete opasnost da Bosna postane jedan od centara iz kojeg bi se regrutirao terorizam. Europski put BiH samo je jedna zgodna fraza, miljama udaljena od prakse, pa je država sigurno na samom začelju onih koje će, možda, jednog





OPTIMISTI
 Federica
 Mogherini i
 europski
 povje-
 renik za
 proširenje
 Johannes
 Hahn

dana postati članica Unije. U ovom trenutku neozbiljno bi bilo uopće predviđati datum. Dakle, tema za jedan takav skup bilo je napretek.

To je, uostalom, BiH stvarnost, pa koliko god su se i sudionici bruxelleskog skupa trudili govoriti pozitivno i optimistično, već sama činjenica da je treći član Predsjedništva BiH Mladen Ivanić otkazao dolazak istog dana kad je počela konferencija, ispričavši se da je bolestan, pokazuje da baš sve nije tako jednostavno. Bez obzira na to što je Izetbegović pravdao svog kolegu 'ispričnicom' da nedolazak sigurno nema političke konotacije.

OTVORENOST Možda nema, možda ipak ima. Mogherini slikovito kaže da je dvadeset godina možda puno vremena, ali i nedovoljno da se izbaci sve loše iz građanskog rata.

"Mi ne trebamo povući nove linije podjela

unutar Europe na temelju etničke pripadnosti, nacionalnosti ili vjere. Vaša povijest nam govori koliko to može biti opasno. Naša kultura, naša europska kultura temelji se na otvorenosti, a ne na segregaciji", tvrdi visoka predstavnica EU za vanjske poslove i sigurnosnu politiku.

Johannes Hahn govorio nam je i o konkretnim problemima, od kojih je najakutniji činjenica da je čak šezdeset posto mladih ljudi između 15 i 24 godine u BiH bez posla. "To je najviša stopa nezaposlenosti mladih u Europi, što je krajnje neprihvatljivo", smatra Hahn, po kojem dogovor o provođenju reformi nije samo birokratska vježba. Ne vrati li se povjerenje građana u institucije, malo je nade da će BiH zaista krenuti na europski put. "Ostat ćemo zemlja staraca, jer će svi mladi otići", konstatacija je Bakira Izetbegovića. A kad je riječ o Dodikovu soliranju i odluka o prekidu

suradnje sa Sudom i Tužiteljstvom BiH te Državnom agencijom za istrage i zaštitu proglašena je kočnicom za uspostavu vladavine prava na cijelom području BiH. Svi su je osudili, od Europske komisije do Visokog predstavnika u BiH Valentina Inzka, a Čović i Izetbegović pozvali su na poštovanje zakona i Ustava.

REFORME POSVUDA "Vrijeme je da svi akteri u BiH postanu svjesni da je nemoguće graditi europsku budućnost BiH kao stabilne i funkcionalne zemlje uz podmetanja klipova inspiriranih secesionističkim namjerama. U EU se može isključivo konstruktivnim dijalogom predstavnika svih naroda o ključnim pitanjima za BiH", zaključili su europarlamentarci iz HDZ-ovih redova.

A kao da se Mostova mantra iz Hrvatske o potrebi reformi prelila i u Bruxelles, pa nam je Hahn ponovio kako je BiH ponovno na reformskom putu.

"Mislim da smo zbog toga svi sretni. Možda se može reći i da je Bosna i Hercegovina najbolji učenik u razredu", rekao je optimistično europski povjerenik koji će biti i presudan u ocjenjivanju napora zemlje je li zaista počela s reformama. Tu riječi neće mnogo pomoći, pa ni one gospode Mogherini koja je poručila: "Mi smo s vama."

ČAK 60 POSTO MLADIH LJUDI IZMEĐU 15 I 24 GODINE U BIH JE BEZ POSLA. "TO JE NAJVIŠA STOPA NEZAPOSLENOSTI MLADIH U EUROPI, ŠTO JE KRAJNJE NEPRIHVATLJIVO", SMATRA HAHN. "DOGOVOR O PROVOĐENJU REFORMI NIJE SAMO BIROKRATSKA VJEŽBA"